

§ 133 Funktionsvariationer

SOFIJA PEDERSEN VIDEKE:

Ordförande! Funktionsvariationer, vad är det för något? Det är ju så att vi människor är olika och ändå förväntas vi att passa in i samma mall i samhället. Det är samhället som lägger hinder för individen. Vem har egentligen en hundra procent funktion hela tiden och hur räknar man ut hur stor en nedsättning skulle kunna vara? Jag föredrar därför att använda just detta ord, funktionsvariationer. Vi är några stycken här inne som lever i funkisvärlden, och innan jag blir alldeles för engagerad vill jag passa på att yrka bifall till min motion 2016:60.

När Amanda Carlshamre hälsade oss välkommen till forum för De Ungas Kyrkomöte använde hon ett bibelord från Ordspråksboken 31:8: Höj din röst för den stumme till försvar för alla som sviktar.

Människor med funktionsvariationer finns i alla församlingar, men man lever kanske lite ensamt och isolerat. Det finns i dag ingen nationell grupp som företräder funkisfrågor i kyrkan fast det skulle kunna finnas, och fast behovet finns. Om du är intresserad av att prata om de frågorna så välkommen med i facebookgruppen Funkis i kyrkan. Eftersom det är så få i varje församling vore det angeläget att lyfta de här frågorna på nationell nivå.

Örebro pastorat har spelat in julens tv-sända gudstjänster och då såg jag en bild från bekanta som var där, en bild med Antje och med deras son Gösta som ställer frågan till Antje: eftersom det är du som bestämmer, varför har du inte mitran på dig alltid?

Det är viktigt att vår ärkebiskop möter barn, men jag tror inte att hon förstod att det var något alldeles särskilt med Gösta, vars tvillingbror Ernst var hemma. Där kunde han vara, tack vare assistans, för han skulle inte ha haft någon större glädje av den där gudstjänsten. Gösta och Ernst är något alldeles särskilt. De föddes för tidigt i vecka 26 och tillbringade större delen av sitt första år här i Uppsala på Akademiska sjukhuset och har i snitt sedan dess tillbringat fyra månader där varje år.

Lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade är hotad. De rättigheter som lagen ger uppfylls inte, för ingen vill ta ansvar, därför att den som tar ansvaret också måste betala. Mer än en om dagen har sedan årsskiftet fått minskad eller helt indragen assistans, både vuxna och barn, och så många att jag inte hinner nämner dem alla vid namn. Försäkringskassan avvisar svårt sjuka till sjukvården, de mindre sjuka till kommunen och kommunen hänvisar tillbaka till Försäkringskassan och så är ekorrhjulet och överklagandena i gång.

Vem talar till försvar för dessa minsta bröder och systrar, så att lagen efterföljs och att de på samma sätt som alla vi andra kan delta i kyrkans verksamhet? Vi i kyrkan har mer makt än vi tror, och folk lyssnar när vi talar, eller hur Marta. Detta är en fråga om människovärde.

Den 3 december är det den internationella funktionshinderdagen och då bjuds det in till manifestationer över hela landet. Jag vill uppmuntra er alla att delta, att visa ert stöd och höja rösten för den stumme till försvar för alla som sviktar.

MARIE NIELSÉN:

Ordförande! Jag talar för reservanterna i Kyrkolivsutskottet. Vi talar om att vi är en öppen kyrka för alla. Alla är även de svagaste i samhället och i detta fallet personer med något funktionshinder. Många av dessa personer är även medlemmar i vår kyrka, en kyrka öppen för alla. Dessa personer har det tufft i vardagen, inte bara på grund av sitt funktionshinder utan även för att få sin röst hörd i samhället. Där kan vi

som kyrka stötta dem i detta arbete. Därför föreslår vi att kyrkomötet bifaller motion 2016:60.

BIRGITTA SÖDERFELDT:

Jag talar för bifall till motion 2016:60. När jag kom in i kyrkomötet kändes det viktigaste för mig att tala för olika frågor som gäller funktionshinder, eller som numera kanske ska kallas normbrytande funktionalitet. Det har varit ganska trögt och svårt att få någon riktig respons för frågorna, som ibland har hamnat i olika utskott. Det finns en tendens, kanske både inom kyrkan och i andra sammanhang, att ingen riktigt vill ta ansvar. Samtidigt har den nationella lagstiftningen skärpts och det är en diskrimineringsgrund att inte ha tillgänglighet för människor med olika variationer i funktionalitet.

Jag blev alltså oerhört glad över att motion 2016:60 har kommit upp, även om den inte har gått igenom i Kyrkolivsutskottet ser jag att den har ett brett stöd. Jag vill alltså ge den mitt varma stöd och säga att det har varit en stor glädje och känns som ett stort framsteg.

ERIK SJÖSTRAND:

Ordförande! Mitt åttaåriga gudbarn följde igår kyrkomötesdebatten på webben i några minuter. Hans sammanfattande kommentar var ”babbelgubbar”. Med risk för att sälla mig till babbelgubbarna vill jag ändå babbla i denna viktiga fråga. Jag yrkar bifall till reservationen, vilket innebär bifall till motion 2016:60 av Sofija Pedersen Videke.

Sveriges kristna råds dokument *En kyrka för alla*, som Kyrkolivsutskottet hänvisar till, kan utgöra en väldigt god grund för vårt arbete med personer med funktionsvariationer. Samtidigt är det viktigt att se och förstå att dokumentet ställer oerhört stora frågor och ger oss väldiga utmaningar som kyrka. Jag anser att Svenska kyrkans arbete tillsammans med personer med funktionsvariationer kan stärkas. Det görs på en del håll ett fantastiskt arbete, där medvetenheten är hög och delaktigheten stor. Jag fick själv ta del av det när min lillebror konfirmerades i Århus, för nu ganska många år sedan. Den glädje, den innerlighet och det sätt att vara kyrka på grep tag i mig. På många håll är det dock inte så. Arbetet inom Sveriges kristna råd är gott, men det har ytterst begränsade resurser och det arbetets framgångar bygger helt på att medlemskyrkorna engagerar sig och driver arbetet inom sina respektive kyrkor.

Kyrkolivsutskottet pekar på att inget samordnande nationellt stöd till stift och församlingar finns i de här frågorna sedan Svenska kyrkans centrum för handikappfrågor lades ner för många år sedan. Hur vi möter och inkluderar personer med funktionsvariationer säger väldigt mycket om vår människosyn och därmed vår självförståelse och vår trovärdighet. Jag tycker att utskottet intar en onödigt passiv och begränsande hållning på ett väldigt oförståeligt och onödigt sätt. Sofija föreslår i all ödmjukhet, väldigt öppet, att nationell nivå ska finna former för att stötta Svenska kyrkans arbete kring frågor om funktionsvariationer. Det tycker jag verkligen behövs.

MARJA SANDIN-WESTER:

Ordförande! Jag talar för Kyrkolivsutskottet. Det här är en motion 2016:60 skriven av Sofija Pedersen Videke och den rör funktionsvariationer. Motionären vill att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att finna former för att stötta Svenska kyrkans arbete kring frågor om funktionsvariationer.

Det här är otroligt behjärtansvärt och allt som ni har berättat är ju sådana självklara saker för oss inom Svenska kyrkan, och även för mig personligen. Jag har varit chef för särskolan i Stockholms stad, så jag förstår frågeställningen precis och stöttar den till hundra procent.

Så här svarade vi i utskottet: Svenska kyrkan ska vara tillgänglig för alla människor och kyrkans medarbetare har ett uppdrag att möta människor med olika egenskaper. Det är därför angeläget att hålla mångfalds-, bemötande- och tillgänglighetsfrågorna levande i församlingarna. Det är mycket viktigt att församlingarna inser vikten av hjälpmedel och kunskap för att varje individ i församlingen ska kunna tillgodogöra sig kyrkan. Det ska inte vara någon skillnad.

Vi har funderat och lyfter alltså frågan om biskoparnas betydelse inom det här området. Vi tänker att man vid biskopsvisitationerna kunde lägga in och strama åt, att det skulle kunna vara ett värdefullt instrument för att aktualisera de här frågorna i varje församling.

Utskottet menar också att det policydokument som utarbetats, *En kyrka för alla*, innehåller utgångspunkter och utmaningar som, om man verkligen använder det, kan främja arbetet lokalt, för vi ser att det här är en fråga som verkligen ska föras ner till lokal nivå. Utskottet tar också intryck av att församlingar och stift kontinuerligt förbättrar och utvecklar tillgänglighet och bemötande med hjälp av den lagstiftning som finns inom området. Vi får inte glömma att det här är lagstadgat, en skyldighet som varje församling har.

Det är alltså utifrån de här anledningarna som utskottet föreslår att avslå motion 2016:60.

SOFIJA PEDERSEN VIDEKE (REPLIK):

Ordförande! Jag förstår nog inte. Om det är så viktigt, som Marja säger att utskottet tycker att det är, varför får det inte synas då? Det syns ingenstans. Det är svårt att hitta information. Det är svårt att hitta information bland stiftens och vi tycker att det är bra med mångfald, men också det avslås. Om saker och ting är viktiga, lyfter vi upp dem och låter dem synas och de kanske även får lov att kosta pengar.

MARJA SANDIN-WESTER (REPLIK):

Jag håller helt med om att det här är något som bör synas. Som vi sa i den förra motionen, som jag pratade kring när det gällde konfirmationsmaterialet, skulle man ju kunna tänka lite på samma sätt, att man tydliggjorde sådana här frågor mera på t.ex. kyrkans hemsida och ställa tydligare krav på församlingarna. Jag har stor tilltro till biskopsvisitationerna.

SOFIJA PEDERSEN VIDEKE (REPLIK):

Nu börjar vi ju närma oss någonting, för nu får församlingarna lov av att göra det, stiftens får lov att göra någonting. Då vore det väl jättebra om ni bara biföll min motion så syns det på nationell nivå också.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 176.